

**Cambridge University Press Szerzői Workshop a tudományos publikálás kérdéseiről és
gyakorlati tudnivalóiról
(2017.10.04., 0.006-os terem)**

Miért publikáljunk?

Van egy mondás („publish or perish”), amely szerint ahhoz, hogy fennmaradjon valaki a kutatói életben, gyorsan és folyamatosan publikálnia kell. Az akadémiai folyóiratok jelentik a kutatás színét-javát. Nem elég, ha sokat dolgozik valaki a laborban, az eredményeit elérhetővé is kell tennie a tudományos társadalom számára. A már meglévő tudományos irodalomra kell építeni.

A tanulmány kivitelezése és etikai hozzájárulás

A tanulmány elkezdése előtt érdemes tisztázni a következő kérdéseket:

- Milyen anyagok, eszközök és módszerek állnak rendelkezésemre?
- Mi az értelme a kutatásnak?
- Miért fontos?

A COPE (Committee on Publication Ethics), a Publikációs Etikai Bizottság irányelve szerint akkor jó egy kutatás, ha a téma indokolt, megfelelően előkészített és etikailag is helyes.

Elemzés és az adatok bemutatása

Egyértelműen és átláthatóan kell bemutatni az összes eredményt. Ahhoz, hogy megfelelően lehessen közölni, érdemes más cikkeket is végigolvasni. Ha valaki hibát követett el a kutatás során, érdemes őszintén leírni, hogy ne ütközzön etikai akadályokba. Érdemes meggyőződni róla, hogy biztosan tudjuk-e mit szeretnénk elmondani.

Szerzőség

A cikkben szereplő összes szerzőt úgy kell megválasztani, hogy mindenki le tudja részletesen írni a cikk tartalmát. Az ICMJE (International Committee of Medical Journal Editors) honlapján (<http://www.icmje.org/>) hasznos információkat lehet találni a szerző pontos definíciójáról. A cikk első szerzője tudományterületenként változhat: van, ahol a legtöbb hozzájárulást adó, máshol a kutatócsoport vezetője szerepel elsőként a cikkben. Fontos, hogy a cikk benyújtásához az összes szerző engedélyét megkapjuk.

Lényeges tanácsok egy cikk írásához:

- Ütős bevezetés
 - meg kell alapozni a témát; az olvasónak legyen egy érzése, benyomása arról, hogy mi fog következni
- Módszerek
 - világos, logikusan felépített, teljes legyen
 - úgy kell felépíteni, hogy a leírtak alapján más is meg tudja csinálni, reprodukálható legyen
- Eredmények
 - világos, logikusan felépített, teljes legyen
 - a legmegfelelőbb formátumban történjen a megjelenítése
- Értekezés
 - a felvetésekkel vagy a tanulmány céljaival egybevágó legyen
 - érdemes hangsúlyozni az eredmény fontosságát, horderejét és további sorsát: vajon a cikk kikövezte-e az utat további kutatásokhoz?

Túl sok adat – kevés hely

Hiába írt tele valaki több füzetet jegyzőkönyv-készítés során, egy folyóirat nem a jegyzőkönyvre vagy a szakdolgozatra, PhD-dolgozatra kíváncsi. Rövidnek és tömörnek kell lennie.

Olvasók bevonása

A cikknek sok egyéb cikkel kell versenyeznie az olvasók megnyerése érdekében. Ahhoz, hogy kitűnhessen a cikk a többi közül, érdemes egy rövid, pontos, érdeklődést felkeltő és megnyerő címet kitalálni.

Az absztrakt legyen világos, négy fő kérdésre tudjon válaszolni: Miért?, Hogyan?, Mit?, Fontos-e?. Legyenek benne a fontos kulcsszavak.

AltMetric

A tudománymetria „AltMetric” része a cikkek közösségi oldalakon való megjelenését, láthatóságát vizsgálja, a cikkek társadalmi értékéről ad visszajelzést. Megnéztük a top 10 címet, amit a világon a legtöbben osztottak meg. Tömörek, meggyőzőek voltak, nem kellett bennük mindenáron matematikai képleteket feltüntetni.

Ingyenes oktatás tudományos cikkek írásához

A Stanford Egyetem ingyenes, online képzéseket szokott tartani tudományos cikkek írásáról.
<http://online.stanford.edu/course/writing-sciences-self-paced-spring-2016>

Hol publikáljam az eredményeimet?

A cikk megírását követően először érdemes megkérni a tudományterület egyik szakértőjét: a témavezetőt vagy egyéb bírálókat, hogy olvassák át a cikket. Fontos tanács, hogy legyünk realisztikusak magunkkal szemben és csak oda adjuk be a cikkünket, ahol tényleg látunk esélyt az elfogadására. A Nature naponta kb. 200 cikket kap elbírálásra, ezek 8 %-a jelenik meg; csak olyanok, amelyek nagy újdonságot jelentenek. A cikk beadása és megjelenése között sok idő is eltelhet, és ha több helyen is próbálkozunk, a kutatási eredmények egyre jobban elavultak lesznek. Ehhez szükséges, hogy képben legyünk a tudományterület folyóirataival.

Megnéztünk egy toxikológiai folyóiratot, a Toxicon-t. Ha valaki toxikológiával foglalkozik, ide is beadhatja a cikkét, de nem muszáj csak a speciális tudományterület folyóiratánál próbálkozni, az olvasótábor növelése céljából egyéb határterületek folyóirataihoz is benyújthatja a szerző a közleményét, pl. Journal of Proteomics-hoz, Journal of Molecular Evolution-hoz, PNAS-hez.

Cikk benyújtása

Meg kell győződni arról, hogy a kiadói honlapon biztos elolvastuk-e a szerzőknek szóló követelményeket, az „Instructions for Contributors” részt. Figyelni kell a helyes formázásra: a cikk hosszára, stílusára, megjelenésére, típusára, a benyújtás módjára. Sok cikk a szavak nem megfelelő száma miatt kerül elutasításra. Gondoskodjunk róla, hogy a lehető legtöbbet hozzuk ki a cikkből. Meg kell nézni, hogy a cikk összhangban van-e a folyóirat céljaival és hatáskörével. Ne adjunk arra okot, hogy elutasítsák a cikket. Ha másoktól veszünk át anyagot, pl. képet, idézetet, stb., legyenek meg a megfelelő engedélyek.

A cikk benyújtása előtti tanácsok

Kérjünk meg egy olyan személyt a cikk átolvasására, aki más tudományterületen dolgozik (pl. biológiai témájú cikknél egy történész ismerősünket), mert a szöveg gördülékenységét, stílusát külső szempontból tudja elemezni.

A szerkesztőnek írt kísérőlevélben magyarázzuk el érthetően a kutatási témát. Fejtsük ki, hogy miért ezt a folyóiratot választottuk a közlésre.

Az összes szerző járuljon hozzá a cikk benyújtásához.

Egyszerre egy folyóirathoz érdemes benyújtani a cikket.

A cikk publikálási folyamata

Az, hogy valakinek elutasítják a cikkét, sokszor előfordul. Átlagosan a cikkek 10-20%-át fogadják el elsőre.

Mi történik miután benyújtottuk a cikkünket?

Megköszönik a cikk benyújtását, majd a szerkesztő átnézi a cikket. Ezt követően elküldik bírálóknak, akik szemléletesen a folyóirat „portásai”.

Mit keres egy szerkesztő?

- minőséget
- idézettséget
- egyértelműséget
- őszinteséget
- újdonságot
- széles olvasóközönségnek való megfelelést
- a folyóirat hatáskörével és irányával való egyezést

Szerkesztői etikai kérdések:

A szerkesztőknek a következőket kell biztosítaniuk:

- integritást, feddhetetlenséget
- becsületes, elfogulatlan értékelést
- a személyazonosság megfelelő védelmét
- helytálló etikai követelményeket

A Retraction Watch weboldalon (<http://retractionwatch.com/>) megnézhetjük példákon keresztül, hogy milyen esetekben utasítottak vissza cikkeket, amelyekből sokat lehet tanulni.

Bírálati etikai kérdések:

Sokszor kettős vakpróbával történik a bírálat: sem a szerző, sem a bíráló nem tud egymásról. Lehetőség van arra, hogy ha valaki személyes dolog miatt nincs jóban a bírálóval, másik bírálót igényelhet.

Bírálati beszámoló:

A szerkesztői és a bírálói értékelés különböző eredményű is lehet.

Reagálás a bírálati beszámolókra:

Nem szabad személyes sértésnek venni, ha negatív véleményt kapunk vagy elutasítják a cikkünket. Vegyünk egy nagy levegőt, figyelmesen nézzük át a véleményeket és válaszoljunk megfelelő stílusban, tegyük meg a szükséges kéréseket.